

Miluj Boha celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou. Bůh od nás žádá lásku, která angažuje celého člověka, celou lidskou bytost. Jinými slovy: Bůh si přeje, aby jej člověk miloval každou buňkou, každým nervovým vláknem, každým svalem i každou myšlenkou.

První otázka, která nás k tomu napadne, zní: *Cožpak to jde?* Odpověď slyšíme z úst apoštola Jana, který říká: *My milujeme, protože Bůh napřed miloval nás.* To znamená, že naše láska k Bohu může vzplanout jen díky tomu, že plamen lásky byl v nás již dříve zažehnut Bohem. Bez Něj by v nás tato láska nikdy nezahořela.

Dobře, řeknete si. Bůh se rozhodl milovat nás ze své vlastní vůle. Tak proč nám lásku k sobě přikazuje? Proč se pro ni nemůžeme rozhodnout sami? Uvedu příklad. Lásce mezi mužem a ženou obvykle předchází zamilovanost. Dříve nebo později se ovšem ocitne, obrazně řečeno, před schodištěm, k jehož zdolání je potřeba vůle. V tom okamžiku se zamilovanost musí proměnit v rozhodnutí a závazek. Podobně by tomu mělo být i ve vztahu k Bohu. Kdyby láska byla jen o citech, nemělo by smysl ji přikazovat. Ale protože láska, to je mimo jiné také rozhodnutí a akt vůle, je přirozené, že ji Bůh přikazuje.

„*Nebudeš mítí šéfů jiných přede mnou,*“ i tak by se dalo parafrázovat první přikázání. Jiné šéfy člověk zpravidla má, ale důležité je vyhradit jim správné místo a pořadí, to jest až za Bohem. Ovšem pamatujme, že nejednou ten nejhorší možný pán, který příliš lpí na logice, uznání, kompenzaci, bývá zpravidla naše vlastní já. Text, nad kterým dnes přemýšlíme, bychom mohli nazvat prováděcím předpisem prvního přikázání.

Srdce, duše a síla. Je zajímavé, že když Pán Ježíš o 1 300 let později citoval tento starozákonní výrok, evangelisté jej zachytili odlišně. Například v Lukášově evangeliu zní starozákonní verš takto: *Miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, celou svou duší, celou svou silou + celou svou myslí* (Lukáš 10, 27). Kromě Lukáše také evangelista Marek přidal k srdci, duši a síle mysl, která se v původním starozákonním výroku nevyskytovala. Evangelista Matouš zase zmínil srdce, duši a mysl, ale vynechal sílu.

Proč k tomu došlo? Ježíšovi současníci žili v jiné době. Některá slova již nevyjadřovala to, co původně. Není divu, že se v evangeliích nově objevuje důraz na to, že součástí vztahu k Bohu je také lidské myšlení – **MYSL (dianoia)**. To byl termín, který vyjadřoval původní smysl starozákonní výpovědi.

Srdce, duše, síla. Tři části nebo komponenty lidské osobnosti. U každé se nyní zastavíme. **SRDCE (kardia)**. Slovo srdce se v Bibli vyskytuje téměř na 800 místech. Ovšem nikdy ne ve smyslu svalu, který pumpuje krev do organismu. V biblickém světě bylo srdce centrem myšlení, rozhodování a jednání. Jeremjáš o něm napsal, že je *nejúskočnější ze všeho a nevyléčitelné*. Žalmista ovšem tvrdí, že Bůh dokáže srdce změnit. A modlí se o tuto proměnu slovy: *Stvoř mi, Bože, čisté srdce*. V jiné starozákonní knize Pán Bůh dokonce slibuje, že dá člověku *nové srdce* (Ezechiel 26, 36).

DUŠE (psyché) není v Bibli nějaká nemateriální náplň, která oživuje tělo. Duše je život sám, který v těle pulsuje. Bůh do nás vdechuje život a naše nitro je od této chvíle vybaveno jakýmsi kompasem, který nás orientuje na Boha.

Třetím komponentem je **SÍLA**. Ale pozor. Hebrejské slovo síla neodkazuje k fyzické zdatnosti. Není vůbec jednoduché najít v češtině výraz, který by odpovídal významu tohoto slova. Jeho smysl zřejmě nejlépe vyjadřuje slovo „mnohost“, „hojnost“, „nadbytek“, ve smyslu kvantity nebo míry. To znamená, že Bůh chce, abychom jej milovali tou nejvyšší možnou mírou, abychom se do lásky k němu vložili celí.

Dokážeme milovat Boha tak celostně, jak to po nás žádá? Na tuto otázku odpovídaly teologické autority v průběhu dějin církve odlišně. Známa je modlitba církevního otce Augustina: *Pane, dej, co přikazuješ, a přikazuj, co chceš.* To znamená, že Augustin byl přesvědčen, že když Bůh něco přikazuje, pak člověk dokáže, s Boží pomocí, toto přikázání naplnit.

Martin Luther byl o něco větší skeptik. Na základě zkoumání výpovědí apoštola Pavla, ale taktéž vlastní životní zkušenosti, dospěl k závěru, že Bůh nám předkládá přikázání, ale my nejsme schopni je naplnit. Bůh tak činí proto, abychom poznali, že vlastními silami si nedokážeme pomoci a jsme zcela odkázáni na záchranu, která přichází v Kristu. I přesto, že nedokážeme vlastními silami milovat Boha dokonale, máme usilovat o to milovat jej, jak nejlépe dokážeme.

Polož si otázku, které věci tě činí tím, kým jsi? Dokážeš zvednout 100kg činku? Jsi obdarovaná ke hře na hudební nástroj? Máš dar psát texty? Umíš stříhat filmy? Dokážeš nalézt ta správná slova, která by druhé povzbudila nebo potěšila? Dokážeš se vcítit do bolesti druhého člověka? Jsi trpělivý v naslouchání? Dokážeš tiše sedět vedle někoho, kdo pláče? Dokážeš druhé rozesmát?

Lásku k Bohu vyjadřujeme tím, jak vychováváme své děti, jak trávíme volný čas. Lásku k Bohu vyjadřujeme tím, jak využíváme svá obdarování, to, že umíme kreslit, psát, šít, plést, hrát, zpívat, zdobit, programovat nebo uklízet. Lásku k Bohu vyjadřujeme tím, jakou atmosféru vytváříme v naší rodině i na našem pracovišti, jak dokážeme druhé lidi povzbuzovat, naslouchat jim, učit je. Lásku k Bohu vyjadřujeme tím, jaké vytváříme vztahy a jak o ně pečujeme. Lásku k Bohu vyjadřujeme také tím, že vkládáme své peníze a energii do osob a věcí, které Pána Boha oslaví.

Každá z těchto věcí je součástí toho, co je tvou mnohostí. To je tvá síla. Být silný není totéž, co mít pěstěné a trénované svaly.

Když Bůh chce, abys jej miloval celou svou silou, pak chce, abys využil to, co máš, to čím jsi, k tomu, aby ses stal tím, kým se máš stát.

Souhrn všech těchto uplatněných a využívaných obdarování tě teprve činí tebou. Cokoli tě přibližuje tvému pravému já, tím miluj Hospodina, svého Boha.

Není to tak, že každé ráno vyskočíme z postele se srdcem orientovaným na Boha. Ovšem každé ráno můžeme začít tak, že své srdce k Bohu nasměrujeme.

Můžeme říci v modlitbě: *Pane Bože, své srdce hned ráno obracím k tobě. Učiň, abych tě dnes miloval více než včera. Toužím tě milovat každíčkou částí mého já, každou buňkou, každým nervovým vláknem, každým svalem i každou myšlenkou.* AMEN